

Pr Kaia Sarnet
Rahvastiku ja regionaalala asekanstler
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie: 27.12.2011 nr 13-1/20-1

Meie: 27.01.2012 nr 6-8/12/32099-5

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmine

Austatud proua Sarnet

Olete esitanud Keskkonnaametile heakskiitmiseks üleriigilise planeeringu Eesti 2030+ (edaspidi nimetatud *üleriigiline planeering* või *planeering*) keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi nimetatud *KSH*) aruande.

1. FAKTILISED ASJAOLUD

Vabariigi Valitsus algatas üleriigiline planeeringu koostamise 04.02.2010 korraldusega nr 32, regionaalminister algatas planeeringu KSH 16.02.2010 käskkirjaga nr 23. Keskkonnaamet kiitis üleriigilise planeeringu KSH programmi heaks 31.01.2011 kirjaga nr 6-8/11/3430-2.

Siseministeerium esitas 27.12.2011 kirjaga nr 13-1/20-1 üleriigilise planeeringu KSH aruande Keskkonnaametile heakskiitmiseks. Keskkonnaamet on planeeringu KSH järelevalvaja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 38 lg 1 alusel.

2. OTSUSE PÕHJENDUSED JA KAALUTLUSED

Keskkonnaamet peab KeHJS § 38 lg 2 p 2-5 ja § 42 lg 2-5 alusel KSH järelevalvajana hindama KSH aruande sisu ja menetluse vastavust KeHJS sätetele ning kinnitama seiremeetmed.

2.1. KSH menetluse vastavuse kontroll

KSH aruanne avalikustatakse ning KSH aruande avalikustamise tulemusi arvestatakse KeHJS §-s 37 sätestatud korras, arvestades KeHJS § 41 erisusi.

KSH aruande avalikustamisest teavitati 21.10.2011 ametlikus väljaandes Ametlikud, ajalehes Postimees. Teadet ei avaldatud Siseministeeriumi veebilehel eraldi, kuid kogu info planeeringu koostamise ja KSH korraldamise kohta on olnud leitav planeeringu veebihelelt <http://www.eesti2030.ee/> (Siseministeeriumi veebilehelt on otselink sellele lehele). Kirjaga teavitati KSH aruande avalikustamisest 21.10.2011 KeHJS § 36 lg 2 p 3, § 36 lg 3 ja § 37 lg 1

nimetatud asutusi ja isikuid – Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaametit, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, maavalitsusi, Eesti Maaomavalitsuste Liitu, Eesti Linnade Liitu ja Eesti Keskkonnaühenduste Koda. Kuna planeering puudutab tervet Eestit, siis laiemat avalikkust KSH aruande avalikustamisest kirjalikult ei teavitatud, avalikkust teavitati üleriigilise levikuga ajalehe Postimees, ametliku väljaande Ametlikud Teadaanded ja planeeringu veebilehe kaudu. Ministeeriumide, Riigikantselei ja maavalitsuste esindajad on tihedalt seotud planeeringu koostamisega, olles kaasatud planeeringu koostamise töörühmadesse. Teated vastavad KeHJS § 37 lg 2 ja § 41 nõuetele, kirjalikud teated ei sisaldanud KeHJS § 37 lg 2 p-des 2 ja 7 nimetatud teavet, kuid Keskkonnaamet on seisukohal, et see ei mõjuta KSH tulemusi, kuna teated andsid ülevaate üleriigilise planeeringu ja KSH aruandega tutvumise võimalusest, ettepanekute ning märkuste esitamise ajast ja viisist ning avaliku arutelu ajast ja kohast.

Planeeringu ja KSH aruande avalik väljapanek kestis vastavalt KeHJS § 41 p-le 2 24 päeva, st 25.10-17.11.2011. Materjalidega oli võimalik tutvuda Siseministeeriumis ja planeeringu veebilehel <http://www.eesti2030.ee/>. Ettepanekuid KSH aruande kohta oli võimalik esitada kuni 17.11.2011 Siseministeeriumile. Kirjalikke seisukohti laekus kokku viis, kellele Siseministeerium vastas perioodil 13.-23.12.2011. Kõik laekunud seisukohad ja vastused nendele on esitatud KSH aruande lisas 3.

KSH aruande avalik arutelu toimus 21.11.2011 Siseministeeriumis. Avalik arutelu on protokollitud (protokoll on leitav KSH aruande lisast 2), suuliselt esitatud küsimustele vastati kohapeal.

Siseministeerium on koostanud ammendavad vastused kõigile KSH aruande avalikul väljapanekul ja avalikul arutelul laekunud seisukohtadele ja küsimustele.

Lähtudes eeltoodust ei esine KSH menetluses rikkumisi, mis võiksid mõjutada KSH tulemusi.

2.2. KSH aruande kvaliteedi kontroll

KSH aruande sisu määrab KeHJS § 40 ja KSH programm.

KSH aruanne vastab 31.01.2011 kirjaga nr 6-8/11/3430-2 heakskiidetud KSH programmile ning sisaldab KeHJS § 40 lg-s 4 nimetatud teavet. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks tuua võrdlustabelina välja, milline KSH aruande peatükk vastab millisele KSH programmi ja/või KeHJS § 40 lg 4 punktile.

KSH aruande avalikustamisel oli põhiliseks etteheiteks, et KSH aruanne ei selgita ega hinda piisavalt üleriigilise planeeringu elluviimisega kaasnevat mõju – KSH käigus ei ole uuritud ega analüüsitud planeeringuga ettenähtud tegevuste mõju keskkonnale. Keskkonnaamet märgib siinjuures järgmist:

Planeerimisseaduse (edaspidi nimetatud *PlanS*) § 6 lg 2 kohaselt on üleriigilise planeeringu ülesanded: säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine (punkt 1), riigi regionaalse arengu kujundamise ruumiliste aluste loomine (punkt 2), asustuse arengu suunamine (punkt 3), üleriigilise transpordivõrgustiku kujundamise

ning tehniliste infrastruktuuride arengu suunamine (punkt 4), eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagava ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustava looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosneva süsteemi (*s.o roheline võrgustiku*) aluste kujundamine (punkt 5), maakonnaplaneeringutele ülesannete seadmine (punkt 6). Sellest tulenevalt ei ole üleriigiline planeering klassikaline maakasutusplaan, sellega ei määrata maakasutus- ja ehitustingimusi ega objektide asukohti. Üleriigilise planeeringu Eesti 2030+ kohaselt on planeeringu sisuks seada ruumilised alused regionaalarengu, asustuse, üleriigiliste transpordivõrkude ja tehniliste taristute arengu suunamiseks, arvestades keskkonna eripärasid, ning seada eesmärgid maakonnaplaneeringutele ning detailsema taseme planeeringutele. Maakonnaplaneeringud on tasand, millest algab konkreetsete objektide kavandamine ning mille raames tehakse otsused konkreetsete objektide osas. Kuivõrd üleriigilise planeeringu üldistusaste on väga suur, on jäänud ka üleriigilise planeeringu KSH aruanne üldisele tasemele.

Keskkonnaamet märgib, et KSH aruanne on üldine (andes siiski hinnangu üleriigilise planeeringuga seatavatele suundumustele), kuna ka üleriigiline planeering on üldine strateegiline planeerimisdokument/strateegia. Arvestades, et KSH aruanne on üheks komponendiks strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel ja kehtestamise üle otsustamisel, ning arvestades üleriigilise planeeringu üldisust, täidab KSH aruanne talle pandud kohustused. Sellegipoolest tuleb tagada, et maakonnaplaneeringutes konkreetsete objektide kavandamisel tuleb põhjalikult hinnata nende elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju.

Lähtudes eeltoodust vastab KSH aruanne KSH programmile ja KeHJS § 40 lg 4 nõuetele ning esitatud aruanne on üleriigilise planeeringu kehtestamiseks piisav.

3. OTSUSTUS

KeHJS § 38 lg 1 ja 2, § 40-41 ning § 42 lg 2-5 alusel ning lähtudes eelnevast kiidab Keskkonnaamet üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heaks.

KeHJS § 43 p 1 ja PlanS § 6 lg 3 kohaselt tuleb üleriigilise planeeringu juures arvestada KSH tulemusi.

KeHJS § 42 lg 2 kohaselt kinnitab KSH järelevalvaja strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seire meetmed. Seiremeetmete kinnitamise eesmärk on teha varakult kindlaks strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev oluline negatiivne keskkonnamõju ja rakendada seda mõju ennetavaid ja leevendavaid meetmeid. KSH ekspert on KSH aruande peatükis 6 käsitletud seirena ruumikasutuse intensiivsuse ja loodusväärtuste mitmekesisuse mustri indikaatorite jälgimist (Statistikaameti, Keskkonnaministeeriumi jt tellitav seire), soovitades KSH aruande peatükis 3 „Ruumi kasutamine Eestis“ esitatuga analoogiliste väärtuste jaotumise muustrite ja ruumikasutuse intensiivsust kajastavate kokkuvõtete koostamist ja avalikustamist (nt Keskkonnaseisundi aastaülevaadetes). KSH ekspert on soovitanud ka käivitada üle-Eestiline planeeringute seiresüsteem (milles kajastuksid maakonna- ja üldplaneeringud, nende muutumise ajad ja ulatus, teemaplaneeringud jm). Samuti oleks üheks seiremeetmeks planeeringute järelevalve Siseministeeriumi ja maavanemate poolt.

PlanS § 29 lg 2 kohaselt vaatab regionaalminister kehtestatud üleriigilise planeeringu üle ja esitab tulemused ning ülevaate planeerimisalasest olukorrast riigis Vabariigi Valitsusele hiljemalt kuue kuu jooksul pärast Riigikogu korralisi valimisi. Arvestades PlanS § 29 lg-st 2 tulenevat kohustust, ei kinnita Keskkonnaamet käesoleva KSH aruande heakskiitmisega täiendavaid seiremeetmeid. Sellegipoolest, arvestades ka KeHJS § 43 p 1, tuleb üleriigilise planeeringu kehtestamise järgselt kaaluda KSH aruande peatükis 6 nimetatud meetmeid.

KeHJS § 44 kohaselt tuleb Siseministeeriumil teatada üleriigilise planeeringu kehtestamisest (14 päeva jooksul) KeHJS § 44 lg 1 nimetatud asutustele ning tagada KeHJS § 44 lg 2 nimetatud info kättesaadavus.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Andres Onemar
Peadirektor

Irma Pakkonen 627 2109
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee